

2006. január 18., csütörtök

P6_TA(2006)0028

Európai szomszédsági politika

Az Európai Parlament állásfoglalása az európai szomszédsági politikáról (2004/2166(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a még nem hatályos és még nem elfogadott európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződésnek az Uniót és közvetlen környezetét érintő I-57. cikkére,
- tekintettel a strukturális alapokra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló, 1999. június 21-i 1260/1999/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾, valamint a Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2004)0492),
- tekintettel a Bizottság Tanácshoz és Európai Parlamenthez intézett „Szélesebb Európa – szomszédság: új keret az EU keleti és déli szomszédaival fenntartott kapcsolatokhoz” című közleményére (COM(2003)0104), az európai szomszédsági politikával kapcsolatos stratégiai dokumentumára (COM(2004)0373), az európai szomszédsági és partnerségi eszköz kiépítésére tett javaslatára (COM(2004)0628), az első európai szomszédsági politika cselekvési tervekről tett jelentésére (COM(2004)0795) és az Ukrajna, Moldávia, Izrael, Jordánia, Marokkó, a Palesztin Terület és Tunézia számára kidolgozott cselekvési tervekre,
- tekintettel az EU–Ukrajna együttműködési tanács által 2005. február 21-én jóváhagyott, 10 pontos Ferrero-Waldner/Solana Ukrajna cselekvési tervre,
- tekintettel az Európai Tanács által 2003. december 12-én jóváhagyott európai biztonsági stratégiára (Biztonságos Európa egy jobb világban),
- tekintettel az Európai Tanács 2003. október 16-án és 17-én, Brüsszelben tartott ülésén elfogadott 2004–2006 közötti második északi dimenzió cselekvési tervre,
- tekintettel az északi dimenzióról elfogadott 2003. november 20-i ⁽²⁾ és 2005. november 16-i ⁽³⁾ állásfoglalásaira,
- tekintettel az északi dimenzió tárgyában 2005. november 21-én Brüsszelben megtartott IV. miniszteri találkozó következtetéseire,
- tekintettel a megújult barcelonai folyamatról szóló 2005. október 27-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel az EU földközi-tengeri és közel-keleti stratégiai partnerségére, melyet az Európai Tanács 2004. június 18-án jóváhagyott,
- tekintettel a Bizottság által a Tanács és az Európai Parlament részére eljuttatott „Az EU emberi jogokkal és a demokratizálódással kapcsolatos, a mediterrán partnerekkel együttes fellépésének megerősítése” című közleményre (COM(2003)0294),

⁽¹⁾ HL L 161., 1999.6.26., 1. o., A legutóbb a 173/2005/EK rendelettel módosított rendelet (HL L 29., 2005.2.2., 3. o.).

⁽²⁾ HL C 87. E, 2004.4.7., 515. o.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2005)0430.

⁽⁴⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2005)0412.

2006. január 18., csütörtök

- tekintettel a 2005. március 15-i állásfoglalásra gazdasági, pénzügyi és társadalmi kérdésekről, illetve az oktatásról, amelyet az első euro-mediterrán parlamenti gyűlés fogadott el Kairóban,
  - tekintettel az Egyesült Nemzetek fejlesztési programja (UNDP) által 2005. április 5-én megjelentetett 2004-es, az emberi fejlődésről szóló arab jelentésre (A szabadság felé az arab világban),
  - tekintettel az Európai Parlament delegációjának a 2005. január 7-10 között a Palesztin Nemzeti Hatóság területén tartott választások megfigyeléséről tett jelentésére,
  - tekintettel az ukrán választások eredményéről szóló 2005. január 13-i állásfoglalására ⁽¹⁾, a Moldáv Köztársaságban tartott parlamenti választásokról szóló 2005. február 24-i állásfoglalására ⁽²⁾ és a libanoni helyzetről szóló 2005. március 10-i állásfoglalására ⁽³⁾,
  - tekintettel a „Szélesebb Európa – szomszédság: új keret az EU keleti és déli szomszédaival fenntartott kapcsolatokhoz” ⁽⁴⁾ című 2003. november 20-i állásfoglalására,
  - tekintettel „az Európai Unió és az arab Maghreb unió közötti kapcsolat: kiváltságos partnerség”-ről szóló 2002. június 11-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
  - tekintettel a 2004. évi „Éves jelentés az emberi jogokról a világban” című jelentésről elfogadott 2005. április 28-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
  - tekintettel a bővülő EU szomszédos országairól és szomszédos régióiról szóló korábbi állásfoglalásaira,
  - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
  - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A6-0399/2005),
- A. mivel az Európai Unió 2004. május 1-i bővítését követően az EU külső határai megváltoztak és újabb tagországok csatlakoztak,
- B. mivel a kibővített EU-nak nem érdeke, hogy felosztott külső határokkal húzzon új választvonalakat, ezért kell követni a keleti és déli szomszédokkal folytatott kapcsolatokra kidolgozott stratégiát, hogy ezen országok segítségével elérhető legyen és kiépítésre kerüljön a békén, a stabilitáson, a biztonságon, az emberi jogok védelmén, a demokrácián, a jogállamiságon és a jóléten alapuló közös térség,
- C. mivel az EU érdeke hozzájárulni szomszédai demokratikus fejlődéséhez, és mivel az európai szomszéd-sági politika fejlődése jelentős mértékben a szomszédos országok és népeik arra irányuló hajlandóságától függ, hogy elfogadják ugyanazokat az értékeket, amelyeken az Európai Unió alapszik,
- D. mivel az európai szomszéd-sági politikának törekednie kell arra, hogy a partnerországok számára kiváltsá-gos kapcsolatokat biztosítson, hogy ezáltal aktívan érdekeltté válhassanak az EU politikáiban,

⁽¹⁾ HL C 247. E, 2005.10.6., 155. o.

⁽²⁾ HL C 304., E, 2005.12.1., 398. o.

⁽³⁾ HL C 320., E, 2005.12.15., 25. o.

⁽⁴⁾ HL C 87., E, 2004.4.7., 506. o.

⁽⁵⁾ HL C 261. E, 2003.10.30., 142. o.

⁽⁶⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2005)0150.

2006. január 18., csütörtök

- E. mivel az európai szomszédsági politika magában foglalja azon európai országokat, melyeknek a fennálló szerződések értelmében elvileg jogukban áll európai uniós tagsághoz folyamodni, és azon országokat egyaránt, melyek bár régóta szomszédai és szoros partnerei az Európai Uniónak, viszont nem lehetnek az Európai Unió tagjai, és mivel ez a tény semmilyen módon nem érinti az európai országok jogát arra, hogy az EU-hoz való csatlakozási kérelmet adjanak be,
- F. mivel a lehetséges tagság kérdésétől függetlenül az összes szomszédos országnak egyforma esélye van az EU-val kialakított kapcsolatra, melyek nemcsak közös érdekeken, hanem közös értékeken is alapulnak, saját ambícióik szerint,
- G. mivel az Európai Uniónak van néhány periférikus régiója – az Atlanti-óceánban elhelyezkedő szigetek formájában –, melyek azonban az európai kontinenshez kapcsolódnak, ami speciális problémákat vet fel az EU szomszédsági politikájában, mivel e szigetek szomszédságában vannak az EU-hoz nem tartozó szigetek, melyekhez közös történelmi kapcsolatokkal kötődnek,
- H. mivel a koppenhágai kritériumokba az Európai Unió felvételi képessége is beletartozik,
- I. mivel a grúz „rózsás forradalom” és az ukrán „narancsos forradalom” kimutatták ezen országok népeinek azon akaratát, hogy részt vegyenek Európa alakításában az Európa számára Alkotmányt létrehozó szerződésben lefektetett közös értékek alapján,
- J. mivel az Uniónak minden erőfeszítést meg kell tennie annak érdekében, hogy Fehéroroszország visszatérjen a demokratikus közösségbe és az ország az EU stabil és virágzó partnerévé váljon,
- K. mivel az EU nem használta fel teljes mértékben az Oroszországgal fennálló stratégiai partnerségét a Dnyeszteren túli területi konfliktus rendezése érdekében, amely a moldovai mély gazdasági válság egyik fő oka,
- L. mivel az Európai Unió érdeke az európai kontinens és annak közvetlen szomszédságának békés fejlődése és ezért az Európai Uniónak hozzá kell járulnia a Dnyeszteren túli terület, Dél-Oszétia, Abházia, Hegyi-Karabah, valamint Csecsenföld területein zajló konfliktusok rendezéséhez, amelyekhez elengedhetetlenül szükséges Oroszország és Ukrajna szoros együttműködése, illetve a közel-keleti és a nyugat-szaharai konfliktusok megoldásához,
- M. mivel libanoni szabadság-mozgalom és a szabad palesztin választások mozgatórugói szintén a szabadság és demokrácia eszméi voltak,
- N. hangsúlyozva olyan intézményeknek, mint az Európa Tanács, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) és az ENSZ– elsősorban az EU kapacitásait és eszközeit kiegészítő kapacitásainak és eszközeiknek köszönhetően betöltött – alapvető pozitív szerepét Európa számos régiójában zajló politikai és katonai válságok megelőzésében, kezelésében és megoldásában,
- O. Mivel a GUAM (Grúzia, Ukrajna, Azerbajdzsán és Moldova) keretén belül együttműködő országok vezetőinek 2005. április 22-i kisinyovi csúcstalálkozóján egyértelműen kinyilvánították törekvésüket, hogy elmélyítsék együttműködésüket az EU-val,
- P. mivel az Európai Unió a szomszédos Oroszországgal 2003. május 31-én határozott az európai szomszédsági politikával azonos értékeken alapuló stratégiai partnerség további erősítéséről és négy közös térség létrehozásáról, amelynek most konkrét eredményekhez kell vezetnie,

2006. január 18., csütörtök

Az európai szomszédsági megállapodások felé

1. kijelenti, hogy az EU szomszédaival fenntartott kiváltságos viszony céljai alapvető előfeltételként magukban foglalják a közös értékekhez való aktív és konkrét elkötelezettséget a jogállamiság, a helyes kormányzás, az emberi jogok és az alapvető szabadságok, a demokrácia, valamint az átlátható szociális piacgazdaság és a fenntartható fejlődés elveinek terén;
2. hangsúlyozza célját, mely szerint nem elégszik meg a jelenlegi állapottal, hanem elkötelezi az Európai Uniót a szomszédos országok népeinek a teljes politikai szabadság, a demokrácia és igazságosság, valamint gazdasági és társadalmi fejlődés elérése érdekében tett törekvéseinek minden rendelkezésre álló diplomáciai, pénzügyi és politikai eszköz felhasználásával történő támogatása mellett;
3. támogatja az EU-nak a szerződéseken alapuló és az Európai Tanács által hozott döntéssel összhangban történő bővítését; hangsúlyozza hogy a bővítési folyamatot egy ambiciózus, elkülönülő és szilárd szomszédsági politikának kell kísérnie alternatívaként az olyan Európai országok számára, amelyek jelenleg nem tagjai az Uniónak, és amelyek még nem tudnak, illetve nem akarnak csatlakozni az EU-hoz, de ennek ellenére az Európai Unió értékrendjéhez igazodnak, illetve szándékukban áll európai projekteken részt venni;
4. hangsúlyozza, hogy a Nizzai Szerződés nem képez elfogadható alapot további új tagállamok csatlakozásáról szóló döntésekhez, és ragaszkodik ahhoz, hogy a szükséges reformokat léptessék hatályba az alkotmányozási folyamat keretében;
5. hangsúlyozza, hogy az európai szomszédsági politikát az egyes érintett országok szükségleteihez kell igazítani, és az nem lehet egy „mindenkire egyaránt alkalmazandó” politika;
6. hangsúlyozza hatékony monitoring mechanizmus létrehozásának szükségességét valamint hogy szükség van a támogatások felfüggesztésére, sőt az olyan országokkal fennálló megállapodások felmondására is, amelyek megsértik az emberi jogok és a demokrácia tiszteletben tartásának nemzetközi és az európai normáit, és felhívja a Bizottságot, hogy folytasson ezen szomszédos államokban a demokratikus erők támogatására irányuló erőteljes politikát, különösen a független médiához és tájékoztatáshoz való hozzáférés biztosítása által;
7. felhívja a Bizottságot, hogy határozza meg az európai szomszédsági politika célját és egyértelmű prioritásait, ezáltal megállapítva az elért eredmények értékelésének kritériumait, és üdvözli az ötletet, mely szerint az európai szomszédsági politikai folyamat végén szomszédsági megállapodást köthet azokkal az országokkal, amelyek nem nyújtanak be EU tagsági kérelmet, de az Európai Unió jogrendjéhez közelebb kerültek; kéri a Bizottságot, hogy javasoljon és fejlesszen ki speciális politikákat, terjessze ki a szomszédsági politikát – ahol megvalósítható – olyan atlanti szigetországokra, melyek az európai kontinenssel határos európai uniós legkülső régiókkal szomszédosak, valamint ahol a földrajzi közelség, a kulturális és történelmi viszony és a kölcsönös biztonság sajátos kérdései lényegesek lehetnek;
8. fontosnak tartja, hogy egy ilyen szomszédsági szerződés bátoríthatja a belső piachoz való teljes hozzáférés felé történő fokozatos előrehaladást és a közös kül- és biztonságpolitikában való részvételt, amelynek megfelelő pénzügyi és technikai támogatást tesz szükségessé az EU részéről, ugyanígy szükségesnek tartja az igazságügyi és belügyi szoros együttműködés lehetővé tételét, melyet a cselekvési tervekben is le kell fektetni azzal a céllal, hogy szoros együttműködés jöjjön létre az emberi jogok védelme, a drog-, fegyver- és emberkereskedelem, a terrorizmus, illetve a szervezett bűnözés elleni küzdelem, valamint a menekültügyi és vízumpolitika és a bevándorlás terén;
9. felhívja a Tanácsot, hogy erősítse meg a párbeszédet az egyes ESZP-partnerországokkal, szükség esetén felszólítva az olyan kölcsönös érdekű és az EU szempontjából fontos területeken való részvételt, mint a KKBP, valamint szavazati joggal nem rendelkező képviselőket meghívva a Tanács munkacsoportjaiban zajló megbeszélésekre az érintett területeken, mint például a terrorizmus elleni küzdelem (COTER), a nemzetközi fejlesztési együttműködés (CODEV), az emberi jogok (COHOM), a nemzetközi szervezetek (CONUN) stb.;

2006. január 18., csütörtök

10. úgy véli, hogy az egyes szomszédos országok és az EU közötti határ közös igazgatásának az európai szomszédosági megállapodás alapvető elemének kell lennie egyrészt a határok biztonságának biztosítása, másrészt a határokon átnyúló együttműködés fejlesztése;
11. szükségesnek és első lépésként már most végrehajthatónak tartja a partnerországok részvételének lehetővé tételét a kulturális, képzési, ifjúsági, informatikai társadalmi, környezetvédelmi, kutatási és tudományos közösségi programokban;
12. döntő jelentőségűnek tartja, hogy az európai szomszédosági politika jelentékenyen járuljon hozzá a nők jogainak és a gazdasági és szociális jogoknak az előmozdításához; e tekintetben felhívja a Bizottságot, hogy prioritást élvező kérdésként kezelje a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményrel (CEDAW) kapcsolatban egyes országok által kifejezett fenntartások visszavonását, és a gazdasági, szociális és kulturális jogokról szóló nemzetközi egyezségokmány teljes végrehajtását (ICESCR);
13. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy az ESZP-t ne csak a politikai párbeszéd és az együttműködés megerősítésére használják, hanem a partnerországokat érintő cselekvési tervek gyakorlati megvalósítására is, melyek a megkülönböztetés elvén alapulnak az egyes országok alkalmassága és minősítése szerint, az olyan közösségi programokban és ügynökségekben való részvétel megnyitása érdekében, mint például az Európai Környezetvédelmi Ügynökség, az Európai Úrügynökség, az Eurojust és az „Intelligens energia - Európa” közösségi program az új energiaforrásokért, valamint lehetővé téve pályázat benyújtását az olyan fejlesztési és segélyezési együttműködési EU-programokra, illetve ügynökségekhez, mint a TACIS, a PHARE és az ECHO;
14. fontosnak tartja a parlamenti látogatások programjának kiterjesztését annak lehetővé tétele érdekében, hogy a szomszédos országok népei megismerkedhessenek az Európai Parlament demokratikus kultúrájával;
15. hasznosnak tartja egy különleges európai alap létrehozását a szomszédos országok parlamentáris demokráciájának előmozdítására irányuló kezdeményezések hatékony és rugalmas támogatása céljából;
16. fontosnak tartja, hogy a cselekvési programokban megfogalmazásra kerüljenek az egyes országok különbségei, a kapcsolatok jelenlegi állása, a reformok bevezetésében tett előrelépések, és az adott szomszédos országnak az egyeztetett kötelezettségek felvállalására tett hajlandóságára figyelemmel; újlag megerősíti, hogy ennek a különbségtételnek átlátható és objektív kritériumokon kell alapulnia;
17. úgy véli, hogy az ilyen cselekvési terveknek eszközként kell szolgálnia a csatlakozásra alkalmas országok számára a potenciális EU tagság, a többi résztvevő ország számára pedig eszközül az egyre szorosabb partnerségi viszony céljának elérése felé;
18. támogatja a szomszédosági politikában érintett valamennyi országgal cselekvési tervek kidolgozását és ragaszkodik ahhoz, hogy az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság fejlesztése központi prioritásnak minősüljön valamennyi nemzeti cselekvési tervben; ebben a tekintetben hangsúlyozza az emberi jogokkal foglalkozó albizottságok valamennyi szomszédos országgal történő felállításának fontosságát, amelyeknek elő kell segítenie a cselekvési tervek megvalósításának értékelését; úgy véli, hogy ezeknek az albizottságoknak évente legalább egyszer ülést kell tartaniuk, illetve hogy valamennyi politikai szinten rendszeresen ellenőrzésre van szükség; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy teljes mértékben vonják be a Parlamentet ebbe az értékelési folyamatba és ezért azon a véleményen van, hogy a Parlamentnek képviselővel kell rendelkeznie az albizottságokban;
19. ajánlja a Bizottság számára, hogy évi rendszerességgel közzöljön világosan meghatározott kritériumok és szabványok szerinti monitoring jelentést az európai szomszédosági politika egyes országokban elért eredményeiről, melyek alapként szolgálhatnak az európai szomszédosági egyezmény felé vezető úton tett további lépésekhez; elvárja, hogy a partnerországok a maguknak szerzett információkat a közös megfigyelés szolgáltatába állítsák; szükségesnek tartja a jelentések Parlamentben történő mélyreható megvitatását;

2006. január 18., csütörtök

20. hangsúlyozza e tekintetben multilaterális keretrendszer létrehozásának fontosságát az összes érintett országgal, amelyen belül közösen értékelik az ellenőrző jelentések átfogó szempontjait és megvitatják az európai szomszédsági politika általános jövőjét;
21. sajnálja, hogy az északi dimenzióról szóló stratégiai dokumentumában (COM(2004)0373) a Bizottság csak a Tanács véleményére válaszolt, az Európai Parlament 2003. november 20-i átfogó állásfoglalására azonban nem;
22. hangsúlyozza az EU Oroszország-stratégiája és a szomszédsági politika között fennálló döntő fontosságú kapcsolatot; rámutat arra, hogy a szomszédsági politika sikere bizonyos európai szomszédsági politika körébe tartozó államokban az EU és Oroszország közötti kapcsolatoktól függ; kéri ezért a Bizottságot és a Tanácsot, hogy oly módon alakítsák át az Oroszországgal kapcsolatos közös stratégiát, hogy az megerősítse a szomszédsági politikában elfogadott demokratikus, jogi és emberi jogi megfontolásokat; az orosz kormányt nagyobb rugalmasságra és szélesebb hatáskörre ösztönzi az EU-val szomszédos régióit érintő döntéshozatali eszközökben; egy ilyen irányú fejlődést a határokon átnyúló kapcsolatok fontos előfeltételének tekint;
23. nyomatékosan emlékeztet arra, hogy a Parlament mint költségvetési hatóság az együtdöntési eljárás keretében részt vesz az európai szomszédsági politikának az újonnan alapított európai szomszédsági és partnerségi támogatási eszközön (ENPI) keresztül történő támogatásában; felhívja ezért a Bizottságot, hogy az európai szomszédsági politika prioritásait ne válassza szét az ENPI-n keresztül történő támogatástól és a költségvetési juttatásoktól, hanem teljesen átláthatóan és a Parlament részvételével határozza meg azokat, különös tekintettel a többéves programok és az ország-stratégia dokumentumok meghatározására; felhívja a Bizottságot, hogy keresse meg annak módjait, hogy a külső fellépésekre vonatkozó különböző eszközök együttes működésként lehetővé lehessen tenni;
24. felhívja a Bizottságot, hogy kerülje a teljes európai szomszédsági politika folyamatának bürokratizálását, és ne csak a Tanácsot, hanem a Parlamentet is vonja be és konzultáljon a jövőbeni cselekvési tervek időkereteiről és tartalmáról szóló döntések meghozatalakor;
25. hangsúlyozza, hogy míg az ENPI-nek Európa szomszédainál a demokrácia elmélyítését kell szolgálnia, egyúttal a nem demokratikus szomszédoknál – mint például Fehéroroszország – eszközként kell szolgálnia a demokrácia felé történő előrehaladás kezdeményezésére, és magában kell foglalnia ezen átalakulás elérését szolgáló pénzügyi támogatást is;
26. szorgalmazza gyors technikai segítség nyújtását olyan szomszédos országok számára, melyek már döntöttek átfogó reformprogramok végrehajtásáról és eleget tesznek a megállapodásban szereplő kötelezettségeknek; megerősíti elhatározását, hogy az európai szomszédsági politika számára jóval nagyobb támogatást szerezzen, amely a Parlament határozata alapján összhangban van a jövőbeni pénzügyi tervvel, mivel az európai szomszédsági és partnerségi eszköz a már létező TACIS, MEDA és INTERREG programjait 2007. január 1-jével felváltja; elismeri, hogy az európai szomszédsági politika keretében a felajánlott európai belső piaci részvétel lehetőség, de ugyanakkor kihívás is a szomszédos országok számára és javasolja a Bizottságnak, hogy az európai szomszédsági politika országai számára vezessen be különleges pénzügyi támogatást a belső piacba való bevezetéshez oly módon, mint ahogy ez a tagjelölt országok számára is elérhető volt belépésük előtt;
27. hangsúlyozza, hogy az EU új tagállamai sikeresen valósították meg a piacgazdaság, a demokrácia és a civil társadalom megteremtéséhez szükséges átmeneti reformokat és egyedülálló, lényeges tapasztalatokra tettek szert a reform területén, amelyek átadhatók a kelet-európai szomszédos országoknak és az Euromed régió országainak; ezért felhívja a Bizottságot, hogy hozza létre a szükséges mechanizmusokat annak lehetővé tétele érdekében, hogy a tagállamok megoszthassák reformtapasztalataikat az európai szomszédsági politika partnerországaival, és e folyamat előmozdítóiként járhassanak el;
28. hangsúlyozza, hogy rövid- és középtávon szükséges valamennyi cselekvési tervbe erőteljes korrupcióellenes intézkedéseket belefoglalni és támogatni;
29. biztosítékokat tart szükségesnek ahhoz, hogy az európai szomszédsági politika kidolgozásába és megvalósításába a tagállamok és a szomszédos államok helyi- és regionális hatóságait, valamint állami szereveit is bevonják;

2006. január 18., csütörtök

30. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot egy külön rendeletre, amely biztosítja a demokrácia és az emberi jogok megvalósítása európai kezdeményezéséhez (19-04 költségvetési tétel) a szükséges rugalmasságot, mivel ez az EU egyetlen olyan külső fellépési eszköze, amelyhez nem szükséges a fogadó ország beleegyezése, és ismerje el a Parlament teljes felügyeletének visszaállítását a program felett;

31. hangsúlyozza a Világkereskedelmi Szervezet (WTO) elveire alapozott nagyobb piaci nyitás jelentőségét; emlékeztet, hogy a barcelonai nyilatkozatban megállapodtak egy szabad árukereskedelmi zóna fokozatos létrehozásában 2010. évi céldátummal; fontosnak tartja, hogy minden európai szomszédsági politikai partnerország WTO-tagsághoz vezető útját pozitív hozzáállás és támogatás kísérje végig;

32. támogatja a Bizottság ötletét, hogy Oroszország számára a már létező együttműködési formák mellett az európai szomszédsági támogatási eszköz keretein belül is támogatást nyújtson, bár megállapítja annak szükségességét, hogy ezt a támogatást megfelelő ellenőrzésen alapuló előrehaladási jelentésekhez kell kötni;

33. szükségesnek tartja az Európai Unióról, annak döntési eljárásairól és értékeiről szóló információs politikák erősítését; üdvözli, hogy az EU által támogatott Euronews hírcsatorna immár orosz nyelven is sugározza adását, és kívánatosnak tartja, hogy ugyanez arab nyelven is megtörténjen; üdvözli ugyanakkor az EU által finanszírozott „Deutsche Welle” programokat, amelyek célja az európai demokratikus értékek terjesztése a Belarusz Köztársaságban;

34. úgy ítéli meg, hogy bár az EU-tagság lehetőségének kell valamennyi európai ország számára a legvégső és legalapvetőbb ösztönzésnek lennie ahhoz, hogy kövessék a közös európai eszményeket, és részt vegyenek az európai integrációs folyamatban, a tagság hiányát vagy megtagadását mégsem szabad eszközként használni a tagsággal nem rendelkező országok megbüntetésére; hangsúlyozza, hogy valamennyi kétoldalú kapcsolatunkat és az összes létező multilaterális szervezetet fel kell használni az európai együttműködés és integráció keretében jelentkező céljaink előmozdítására;

A szomszédos országok összekapcsolása

35. hangsúlyozza, hogy az európai szomszédsági politika céljai közé tartozik, hogy ne csak az EU és a szomszédos ország bilaterális kapcsolatai erősödjenek, hanem a szomszédok között is kialakuljon egy együttműködési hálózat és elősegítsék a regionális integráció fejlődését; e tekintetben azt a véleményt képviseli, hogy meg kellene vizsgálni az európai szomszédos államok számára az Európai Gazdasági Térség irányvonalai mentén egy olyan eszköz kialakításának lehetőségét, amely nem csak az egységes piacra, hanem a politikai ügyekre is kiterjed; aggodalmát fejezi ki az e területen jelentkező súlyos késedelmek miatt, továbbá az Unió és a szomszédsági politikában valamennyi partnere számára alapvető fontosságúnak tartja azt, hogy minden olyan politikai és intézményi eszközt mozgósítsanak, amelyek képesek a multilaterális dimenzió fejlődését támogatni;

36. ebben a vonatkozásban nagyobb hangsúlyt kíván adni a regionális és szubregionális dimenzió fejlesztésének, tekintettel azon földrajzi, történelmi és politikai jellemzőkre, amelyek a szomszédos országokat elválasztják az Unióhoz tartozó országoktól;

37. felhívja a Bizottságot arra, hogy világosabban határozza meg a szomszédsági politika és az euro-mediterrán partnerség közötti kapcsolatot, amelyet tervei szerint újra kíván indítani e témában kiadandó közleményével;

38. ebben a vonatkozásban felhívja a Tanácsot, a Bizottságot és a tagállamokat arra, hogy érzékelhetőbb és konkrétabb erőfeszítéseket tegyenek az EBESZ-szel és az Európa Tanáccsal folytatott kölcsönös együttműködés megerősítésére, hogy az EU számára biztosítsák a most hiányzó alapvető ismereteket és eszközöket, különösen az emberi jogokkal, a demokráciával és a jogállamisággal kapcsolatos kötelezettségek figyelemmel követése és megvalósítása, valamint a politikai és katonai válságok kezelése és rendezése terén;

39. úgy véli, hogy az Európa Tanácsot meg kell erősíteni és az együttműködés legfontosabb páneurópai fórumává kell fejleszteni, különösen, ami a demokrácia és az emberi jogi egyezmények betartását és megvalósítását illeti, és jól működő demokratikus szervezeteire új feladatokat lehet bízni; véleménye szerint az Európa Tanács páneurópai fórumként szolgálhatna az összes különböző európai „térség” számára, amelyeket kétoldalú és multilaterális úton létre próbálunk hozni;

2006. január 18., csütörtök

40. nyomatékosan sürgeti az Európai Uniót, hogy csatlakozzon az Emberi Jogok Európai Egyezményéhez, hogy megerősítse a kapcsolatot az európa tanácsi keret és az EU között;
41. elmélyültebb és jobban összpontosított páneurópai együttműködést szorgalmaz valamennyi lényeges és érintett területen, így például a transeurópai hálózatok, a környezetvédelem, a vízumrendszerek, az igazságügy, a menekült-, a migrációs, a külügyi és a biztonsági politika terén;
42. miközben elismeri annak szükségét, hogy tárgyalások útján a világpiacon felé mozduljanak el az Oroszország által élvezett olaj- és gázellátás árai, valamint az Oroszország által a közbeeső országoknak fizetett tranzitjogok árai, sajnálatát fejezi ki az ukrainai gázellátás Oroszország általi egyoldalú felfüggesztése miatt 2006. január 1-jén, és felhívja Oroszországot, hogy ne használja piaci fölényét politikai eszközként külpolitikájában; üdvözli a válság megnyugtató megoldását, és felhívja az EU-t, hogy biztosítson összehangolt politikát, amely garantálja az energiaellátás biztonságát és a vezetékhálózat épségét a tranzitországokban, valamint a források többféleségét e létszükségletű természeti erőforrások vonatkozásában;
43. úgy véli, hogy az EBESZ tevékenységét a mandátumába tartozó területeken páneurópai szinten lehetne alkalmazni, elkerülve ugyanakkor az Európa Tanáccsal és az ENSZ megfelelő hivatalaival való párhuzamos munkát; hangsúlyozza, hogy az EBESZ hasznos lehet az Európai Unió és szomszédai közötti hidak építésében a mediterrán és közel-keleti országok számára történő teljes jogú tagság felajánlása vagy – az EBESZ mintájára – egy különálló regionális szervezet létrehozása lehetőségének vizsgálata révén; sajnálatát fejezi ki az EBESZ az emberi jogok és a demokrácia biztosítékaként betöltött szerepének gyengítésére irányuló próbálkozások miatt, és úgy véli, hogy az Európai Uniónak jobban és összehangoltabban kellene latba vetni az EBESZ-ben és az Európa Tanácsban betöltött súlyát ezen intézményekben való tagság feltételül szabott értékek és normák népszerűsítésében;
44. lényeges elemnek tartja az energiapolitika területét, mivel az EU-t a világ legfontosabb olaj- és földgázkészletei (Oroszország és a Kaszpi-medence, a Közel-Kelet és Észak-Afrika) veszik körül és a szomszédságában lévő országok közül több beszállító ország, mint pl. Oroszország, Algéria, Egyiptom, Líbia, Azerbajdzsán, vagy tranzitország, mint Ukrajna, Fehéroroszország, Marokkó, Tunézia, Grúzia és Örményország és az energiahálózat összeköttetésekének javítása az EU és a partnerországok előnyére szolgál; rámutat arra, hogy az EU és a szomszédos országok között az energiaágazat területén fenntartott kapcsolatokat egy szélesebb értelemben vett európai energiapolitika keretei között kellene kezelni, amelynek célja, hogy hozzájáruljon mind az EU, mind partnerországi energiaellátásának változatosságához és biztonságához; kéri a Bizottságot, hogy adjon ki közleményt az energiapolitika szomszédsági és külpolitikai vonatkozásairól;
45. hangsúlyozza, hogy az EU és partnerországi közti kereskedelmi és turisztikai kapcsolatok javítása megköveteli a közlekedési hálózat javítását, ugyanakkor valószínűleg jobban összekapcsolja egymással a partnerországokat, így téve őket még vonzóbbá a befektetők számára;
46. rámutat arra, hogy az európai szomszédsági politika célja a közös értékek melletti elkötelezettség előmozdítása, mint például a johannesburgi csúcstalálkozón meghatározott fenntartható fejlődés megvalósítására törekvés;
47. hangsúlyozza, hogy környezetvédelmi területen, valamint olyan központi fontosságú területeken, mint a vízminőség, a hulladékfeldolgozás, a légszennyezés, az árvízi védekezés és a sivatagosodás elleni küzdelem területein való együttműködés is kizárólag határokon átívelő módon és regionálisan oldható meg;
48. úgy véli, hogy a törvényes és illegális bevándorlás problémáját a szomszédsági politika összefüggésében kellene kezelni; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy folyamatosan kövesse nyomon valamennyi szomszédos országgal kötött megállapodások megvalósítását, különösen, ami a megtárgyalt, vagy tárgyalás alatt álló cselekvési terveket illeti; szintén felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy különösen kísérje folyamatosan figyelemmel az egyes tagállamok és a partnerországok között fennálló kétoldalú megállapodásokat, a bevándorlás és különösen a visszafogadás szempontjából;

2006. január 18., csütörtök

49. üdvözli, hogy az európai kutatási térség megnyitása előfeltétele egy tudásalapú társadalomban való együttműködésnek és ezen a területen is lát regionális együttműködési lehetőséget a partnerországok között;

50. felhívja a figyelmet annak szükségességére, hogy különös tekintettel kell lenni az európai kontinens azon szuverén államaira, amelyek ugyan nem tagjai az Európai Uniónak, különösen az EGT/EFTA-tag Norvégiára, Izlandra és Lichtensteinre, az EFTA-tag Svájcra, amelyek saját kétoldalú megállapodásokat kötöttek az EU-val; úgy ítéli, hogy ezek a szoros politikai és gazdasági szálak további fejlődés és szorosabb együttműködés alapjául szolgálhatnak Andorra, Monaco, San Marino és a Vatikán Állam esetében, és mind-egyiknek megfelelő mértékben lehetőséget kellene adni az új szomszédsági folyamatban való részvételre;

51. úgy ítéli meg, hogy a tagjelölt országokat először mint különleges partnereket később mint az EU tagjait be kellene vonni a szomszédsági politikába, mint amelyek különleges szerepet töltenek be a jövőbeni szomszédainkkal folytatott együttműködésben; szükségesnek tartja, hogy előrehaladás történjen Törökország Örményországgal meglévő határainak megnyitása ügyében, valamint hogy Románia és Ukrajna megoldást találjon a fekete-tengeri kontinentális lemez felosztása kapcsán folytatott vitájukra, akár a Hágai Nemzetközi Bíróság vitarendezése révén;

52. úgy ítéli meg, hogy ilyen körülmények között az északi dimenziót meg kell erősíteni; hangsúlyozza, hogy különleges figyelmet kell szentelni hatalmas eurázsiai szomszédunkkal, Oroszországgal fennálló kapcsolatainknak; ezért sürgeti az EU és Oroszország közötti stratégiai partnerség további fejlesztését és a multilaterális északi dimenzió belüli, valamint a szélesebb Európa keretén belüli együttműködés intenzívebbé tételét, elkerülve ezáltal Európa befolyási övezetek szerinti megosztottságát, és elősegítve a valódi páneurópai partnerséget és együttműködést;

53. másrészt hangsúlyozza az EU Közel-Keletre és a mediterrán régióra vonatkozó politikáinak megerősítését, különösen Ciprus és Málta csatlakozásának fényében, és mivel a következő bővítések számos délkelet-európai országot is magukba foglalnak;

Maghreb

54. megállapítja, hogy Marokkó, Tunézia és Algéria régóta szoros összeköttetésben van az EU-val; hangsúlyozza, hogy továbbra is magas prioritást kell kapnia a megkezdett reformok gyakorlatba történő átültetésének, különösen a politikai szabadság és az emberi jogok területén; felkéri a Bizottságot, hogy a közeljövőben dolgozzon ki egy cselekvési tervet Algéria számára, hogy ezzel friss lendületet adjon az Arab Maghreb Uniónak; felhívja a figyelmet azonban arra, hogy a regionális integráció sikere nagyban függ a nyugat-szaharai kérdés megoldásától és ismét felhívja az érintett feleket, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete Biztonsági Tanácsa határozata keretén belül kezdjenek konstruktív párbeszédet;

55. felhívja az Európai Uniót, hogy hozzon határozott intézkedéseket és indítson tájékoztatási kampányt a barcelonai folyamat és az új szomszédsági politika elmagyarázására, hogy megszüntesse a félelemmel telt Európa képét, amely inkább aggódik saját biztonságáért és foglalkozik a bevándorlás elleni küzdelemmel, mintsem a fenntartható fejlődéssel, amelyre várakozással tekintenek, és amely szükséges is;

56. üdvözli Líbiának a barcelonai folyamathoz való közeledését, és konkrét lépéseket vár el az elfogadott barcelonai jogrend átültetésében, amely a jövőben az európai szomszédsági politikai folyamatba történő felvételhez vezethet;

Közel-Kelet és a Mashreq

57. üdvözli, hogy a Palesztin Hatóság területén 2005 januárjában tartott választások során példamutató módon választották elnököt és ez jelzésértékű volt az egész arab világ számára; úgy véli, hogy a Palesztin Hatóság területén végrehajtott reformok és a terrorizmus elleni harcban való részvételre tett elhatározással új lehetőségek nyíltak meg a békefolyamat és a békeútiterv megvalósítása előtt; üdvözli Izrael döntését, hogy kivonul a Gáza-övezetből és Ciszjordánia északi területeiről; tudomásul veszi, hogy a régióban csak úgy érhető el valódi, tartós béke és stabilitás, ha Izrael államot biztonságos és elismert határok veszik körül egy demokratikus és életképes palesztin állam szomszédságában;

2006. január 18., csütörtök

58. üdvözli, hogy Jordánia és Egyiptom aktívan támogatják a közel-keleti békefolyamatot; úgy véli, hogy az európai szomszédsági politikának minden rendelkezésre álló eszközzel támogatnia kell a Mashreq-régióban a közelmúltban tapasztalható demokratikus újjászületést, különösen a libanoni cédrusos forradalmat követően;

59. felszólítja Szíriát, hogy további késlekedés nélkül teljes mértékben és aktívan működjön egyet a terrorizmus elleni nemzetközi küzdelemben, illetve a korábbi libanoni miniszterelnök, Rafik Hariri meggyilkolása ügyében folytatott, az ENSZ Biztonsági Tanácsa által nemrég kiterjesztett nemzetközi nyomozásban, valamint teljes mértékben tartsa tiszteletben a nemzetközileg elfogadott emberi jogi normákat;

60. üdvözli a szír hadsereg Libanonból történő kivonulását, és a 2005. júniusi demokratikus választásokat; kifejezi mély aggodalmát a szabad és független Libanon iránt elkötelezett újságírók és kiadók elleni közelmúltbeli támadások miatt és kéri hogy kettőzzék meg az erőfeszítést annak érdekében, hogy Libanonban szuverén állam jön létre, amelyben minden politikai és vallási csoport és közösség részt vesz a politikai és társadalmi életben, és ahol az emberi jogokat maradéktalanul tiszteletben tartják, és kéri az 1559(2004). számú ENSZ BT határozat teljes végrehajtását, beleértve a Hezbollah leszerelését;

61. sürgeti az egyiptomi hatóságokat, hogy ne ássák alá a közelmúltban megnyílt lehetőségeket, különösen, ami a több jelöltet állító elnökválasztást illeti, és fokozottabb ütemben folytassák tovább a demokratikus reformokat; kifejezi mély aggodalmát e tekintetben az ismert liberális ellenzéki vezető, Ayman Nour elítélése miatt, akit nemrég öt év kényszermunkára ítélt egy egyiptomi bíróság a politikai pártja létrehozására használt petíciók aláírásainak feltételezett hamisításáért; ezt komoly visszalépésnek tekinti és felhívja az egyiptomi hatóságokat, hogy tegyenek meg mindent azért, hogy az ügyet tisztességes módon tárgyalják;

Kelet-Európa

62. üdvözli az Ukrajnában zajló békés forradalmat és demokratikus mozgalmat, és elismeri Ukrajna európai törekvéseit, és felhív egy hosszú távú európai jövőkép kialakítására; támogatja a cselekvési tervet és a 10 pontos Ferrero-Waldner/Solana tervet, melyek egy ambiciózus és tekintélyes projektet vázolnak fel; megerősíti átfogó támogatását az ukrán kormány felé a meghirdetett reformcsomag megvalósításában;

63. elismeri Moldova európai törekvéseit; és felhív egy hosszú távú európai jövőkép kialakítására; hangsúlyozza, hogy az ország demokratikus fejlődése a szorosabb kapcsolatok kialakítását szolgálja; szükségesnek tartja az EU támogatásának biztosítását, hogy ezzel hozzájáruljanak az ország gazdasági fejlődésének javításához, ugyanakkor friss lendületet adjanak Dnyeszteren túli hatóságainak, üzleti életének és lakosságának, hogy Kisinyovon keresztül együttműködjenek az EU-val; és felhívja az érintett feleket, hogy állapodjanak meg a Dnyeszteren túli kérdés politikai rendezéséről;

64. aggodalmát fejezi ki a Fehéroroszországban kialakuló helyzet miatt, amely olyan diktatórikus rendszer, amelyben minden ellenzéki tevékenységet beszüntetnek; felhívja a Tanácsot, a Bizottságot és a tagországokat, hogy növeljék támogatásukat a nem kormányzati szervek civil társadalmi tevékenységei és az ellenzék felé; sürgeti a Tanácsot, hogy vesse fel Oroszországnál Fehéroroszország kérdését, kiemelve azt, hogy az ország demokratizálódása érdekében áll mind az EU-nak, mind az Orosz Föderációnak és ebből a célból együttes fellépésre van szükség;

Dél-Kaukázus

65. üdvözli, hogy az Európai Tanács az Európai Parlament nyomására a Kaukázus országait is bevonta a szomszédsági politikába;

2006. január 18., csütörtök

66. úgy véli, hogy a Hegyi Karabahban zajló konfliktus Örményország és Azerbajdzsán fejlődését és regionális együttműködését, valamint magának az európai szomszédsági politikának a hatékony megvalósítását is megnehezíti; ezért felhívja mindkét országot, hogy tartózkodjanak az egyoldalú cselekményektől és az agresszív nyilatkozatoktól és konstruktív párbeszéd segítségével teljes erővel dolgozzanak a konfliktus megoldásán a kisebbségi jogok és a nemzetközi jog alapelvei alapján; hangsúlyozza a régió fejlődése és az Európai Unióval folytatott kapcsolatok szempontjából a demokratikus reformok folytatásának fontosságát; sürgeti az összes érintett felet, hogy találjanak módot arra, hogy a kisebbségi jogok alapján lehetővé tegyék a menekültek fokozatos visszatérését, különös tekintettel az azerbajdzsánok visszatérésére az elfoglalt területekre; felhívja az EBESZ Minszki Csoportjának tagországait, hogy hatékonyabban hangolják össze fellépésüket az EU dél-kaukázusi különmegbízottjával, hogy a tárgyalások előre haladhassanak;

67. felhívja az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy vessenek véget Dél-Nahicsevánban a középkori örmény temetők és a történelmi vésett kőkeresztek lerombolásának, amellyel megszegik az 1993-ban ratifikált UNESCO Világörökség Egyezményt;

68. sürgeti Oroszországot és Törökországot, hogy vállaljanak konstruktív szerepet a konfliktus békés megoldása alapjainak lefektetése, valamint a regionális együttműködés újraindítása céljából; ebben a tekintetben felhívja Törökországot, hogy nyissa meg határait Örményország felé;

69. úgy ítéli meg, hogy az Azerbajdzsán irányában kidolgozandó cselekvési tervnek a valódi demokrácia fejlesztésére, az emberi jogok tiszteletben tartására és a jogállamiságra kell összpontosulnia; ebben a vonatkozásban sürgeti a Bizottságot, hogy hangolja össze fellépését az Európa Tanáccsal és tegyen meg minden erőfeszítést a törekény azerbajdzsáni civil társadalom támogatására és fejlesztésére;

70. üdvözli a Grúzia által az EBESZ-ben 2005. október végén benyújtott, három szakaszból álló megközelítésen alapuló dél-osztétiai béketervet; úgy véli, hogy ez a terv alapvető előrelépést mutat a konfliktus békés és átfogó megoldása irányában; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy a két oldal közötti párbeszéd és tárgyalások előmozdításával és a kezdeményezés teljes sikerét lehetővé tévő eszközök rendelkezésre bocsátásával adják meg a szükséges segítséget a kezdeményezés részére;

71. bátorítja az európai szomszédsági politika teljes mértékben történő felhasználását a Dél-Kaukázus országai közötti regionális együttműködés elősegítésére, az államok közötti bizalom építésének eszközeként;

72. javasolja a Dél-Kaukázus számára egy EU stabilitási egyezmény kialakítását parlamentáris és civil társadalmi vonatkozásokkal ellátva, a dél-kelet európai stabilitási egyezmény mintájára az Európai Unió (és Törökország, mint tagjelölt ország részvételével), Oroszország, az USA és az Egyesült Nemzetek (négyes) bevonásával; úgy véli, hogy egy ilyen stabilitási egyezmény az érintett felek és azokban az esetekben, amikor ez hasznos, az EU közvetlen szomszédságán kívül eső országok közti párbeszédrel segítheti a regionális konfliktusok kezelésében;

*
* *

73. utasítja elnökét, hogy továbbítsa határozatát a Tanácsnak, a Bizottságnak, az ENSZ főtitkárának, az európai szomszédsági politika országai és Oroszország kormányának és nemzeti parlamentjének, az Európa Tanácsnak, az EBESZ-nek és az Euro-Mediterrán Parlamenti Közgyűlésnek.
